

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA TĚLESNÉ A SPORTOVNÍ VÝCHOVY

**KOMPARACE VÝSLEDKŮ PRÁCE TRENÉRŮ
S DLOUHODOBÝM A KRÁTKODOBÝM ANGAŽMÁ
V PŘEDNÍCH EVROPSKÝCH FOTBALOVÝCH KLUBECH**
BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Jakub Procházka

Tělesná výchova se zaměřením na vzdělávání, obor TVSV

Vedoucí práce: Doc. PaedDr. Jaromír Votík, CSc.

Plzeň, 2016

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 15. dubna 2016

.....
vlastnoruční podpis

Rád bych poděkoval panu doc. PaedDr. Jaromíru Votíkovi, CSc., za odbornou pomoc a cenné rady při zpracování bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval své rodině za podporu, kterou mi věnovala po celou dobu studia.

ZDE SE NACHÁZÍ ORIGINÁL ZADÁNÍ KVALIFIKAČNÍ PRÁCE.

OBSAH

SEZNAM ZKRATEK	2
ÚVOD	3
1 CÍLE A ÚKOLY	4
1.1 CÍLE.....	4
1.2 ÚKOLY	4
2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA.....	5
2.1 VÝVOJ PROFESY TRENÉRA	5
2.2 OSOBNOST TRENÉRA	5
2.3 CÍLE TRENÉRA.....	6
2.4 TYPOLOGIE TRENÉRA	7
3 METODIKA PRÁCE	8
3.1 CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO SOUBORU	8
3.1.1 Trenéři s dlouhodobým angažmá.....	8
Alex Ferguson.....	8
Arsène Wenger	10
Jürgen Klopp.....	13
Jorge Jesus.....	16
3.1.1 Trenéři s krátkodobým angažmá.....	17
José Mourinho.....	17
Carlo Ancelotti.....	19
Rafael Benítez.....	20
Roberto Mancini.....	22
3.2 METODY SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT	23
4 VÝSLEDKY A DISKUZE	25
4.1 EFEKTIVITA PRÁCE TRENÉRŮ S DLOUHODOBÝM ANGAŽMÁ.....	25
4.1.1 Alex Ferguson	25
4.1.2 Arsène Wenger	26
4.1.3 Jürgen Klopp	27
4.1.4 Jorge Jesus	28
4.2 EFEKTIVITA PRÁCE TRENÉRŮ S KRÁTKODOBÝM ANGAŽMÁ.....	29
4.2.1 José Mourinho	29
4.2.2 Carlo Ancelotti	30
4.2.3 Rafael Benítez	31
4.2.4 Roberto Mancini	32
4.3 KOMPARACE VÝSLEDKŮ EFEKTIVITY PRÁCE TRENÉRŮ.....	33
ZÁVĚR.....	38
RESUMÉ	40
SEZNAM LITERATURY	41
SEZNAM TABULEK	45

SEZNAM ZKRATEK

Skupina D – Dlouhodobé angažmá

Skupina K – Krátkodobé angažmá

PSG – Fotbalový klub Paris Saint-Germain

FC – Fotbalový klub

UEFA – Unie evropských fotbalových asociací

FA Cup – Domácí pohár v Anglii

LM – Liga mistrů

Úvod

Téma komparace výsledků práce trenérů s dlouhodobým a krátkodobým angažmá v předních evropských fotbalových klubech jsem si vybral z několika důvodů. Již od svého dětství se pohybuji ve fotbalovém prostředí a aktivně hraji fotbal, proto předpokládám, že své znalosti při plnění bakalářské práce využiji. Z toho vyplývá, že mám veliký zájem o fotbalové dění po celém světě. Myslím si, že je velmi dobré vědět jaký vliv má daný trenér na své mužstvo, zda panuje v týmu dobrá atmosféra, zda jsou nějaké konflikty nebo jaký styl hry trenér preferuje. Když se střetnou týmy, které vyznávají útočný fotbal, můžeme rozhodně očekávat větší frekvenci střelby, případně i gólů, ale také můžeme předvídat zápasy, kde mnoho gólů nepadne, což je zapříčiněno defenzivní taktikou.

Nejdříve si rozdělím trenéry do dvou skupin. V první skupině jsou trenéři, kteří trénovali pouze jeden tým za posledních 6 sezón jejich kariéry (skupina D= Dlouhodobé angažmá). Do druhé skupiny patří trenéři, kteří vedli v posledních šesti sezónách jejich kariéry minimálně tři kluby (skupina K= Krátkodobé angažmá). Dále charakterizují tyto vybrané trenéry. V charakteristice se objeví osobní informace, hráčská kariéra, trenérská kariéra, jakou filosofii hry vyznávají, klady, zápory a úspěchy jakých dosáhli.

Následně se budu snažit zjistit, která z těchto dvou skupin je výsledkově úspěšnější. K tomu mi poslouží mnou vytvořená bodovací škála, která bude zahrnovat nejdůležitější fotbalové soutěže, jakými jsou – domácí liga, domácí pohár a evropské poháry (Liga mistrů a Evropská liga).

1 CÍLE A ÚKOLY

1.1 CÍLE

Cílem bakalářské práce je charakterizovat osm vybraných fotbalových trenérů, kteří jsou rozděleni do dvou skupin na základě délky jejich angažmá u jednotlivých klubů. Následně komparovat výsledky práce těchto dvou skupin trenérů za posledních 6 let jejich kariéry.

1.2 ÚKOLY

- Zvolit kritéria pro výběr trenérů
- Rozdělit trenéry do dvou skupin na základě doby trvání jejich angažmá
- Charakterizovat vybrané fotbalové trenéry
- Zvolit kritéria pro porovnání úspěšnosti a provést komparaci těchto výsledků.
- Vyhodnocení zjištěných informací

2 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

2.1 VÝVOJ PROFESE TRENÉRA

V dřívějších dobách mohli předávat informace o tom, jak má daný sport vůbec vypadat, pouze zkušenější sportovci, kvůli menšímu množství zdrojů informací. Ti pak začali pomáhat svým mladším kolegům a tady lze mluvit o začátku trenérské profese.

Po druhé světové válce se začínají zvyšovat nároky jak na hráče, tak i na trenéry. Do sportu začínají pronikat různá vědecká zjištění k zlepšení výkonu sportovce (fyziologie, psychologie) (Svoboda, 2007).

V současné době je sport velmi medializován a díky velkému toku peněz se žádají okamžité výsledky. Bohužel pokud nepřichází, většinou se vymění lidé na pozici trenéra.

2.2 OSOBNOST TRENÉRA

V dnešní době jsou kladeny vyšší požadavky na výkon sportovce. Proto se sportovci připravují na svůj výkon déle, aby byl co největší. To zasahuje také do trenérské činnosti, protože ti musí vytvářet více promyšlenější a organizovanější vedené tréninky. (Buzek a kol., 2007).

Každý trenér nese zodpovědnost vůči sportovcům, které vede. Snaží se využít svých schopností a vlastností k zlepšení výkonu svých svěřenců. Úspěšného trenéra můžeme charakterizovat jako trenéra, který dokáže pomoci druhým s jejich dovednostmi, a který se dokáže radovat se svými svěřenci. Nelze poznat úspěšného trenéra jen na základě dosažených výsledků, ale spíše na základě jeho přístupu k trénování (Martens, 2006).

Podle Svobody by měl trenér vykazovat tyto vlastnosti:

- Klidný přístup k problémům
- Rychlé navození pracovní atmosféry
- Utváření vřelého kontaktu
- Volba vhodného způsobu interpretace úkolů
- Výborná komunikace (Svoboda, 2007)

Práce trenéra je profese pedagogická. Úspěch trenéra je dán mnoha faktory jako například pedagogicko-psychologickými vědomostmi nebo tvůrčí složkou jeho osobnosti. Není také jisté, že se z úspěšného sportovce stane úspěšný trenér, ale není to ani

vyloučené. Práce trenéra je velmi různorodá, ale můžeme ji shrnout do těchto tří základních bodů:

- Organizační zajištění činnosti
- Vedení a řízení týmu v tréninkovém procesu
- Vedení týmu v utkání a v soutěži (koučování)

Aby trenér zvládl tyto činnosti, je důležité všeobecné vzdělání (vědomosti z fyziologie, psychologie, pedagogiky atd.) a také odborné vzdělání (vědomosti z fotbalové specializace) (Votík, 2005).

Ačkoliv není žádnými výzkumy potvrzen model osobnosti úspěšného trenéra, objevují se pravidelně vlastnosti, které úspěšné trenéry spojují.

Tyto vlastnosti jsou:

- Vyšší sebedůvěra, bojovnost, touha po vítězství
- Houževnatost v řešení problémů, tendence o kvalitu hodnocení, počínat si efektivně
- Smysl pro kolektiv, zájem o všechny sportovce, potřeba společenského uznání a uplatnění
- Odpovědnost, trpělivost, sebekontrola
- Citová vyzrálost a stálost, vyrovnanost (Perič a Dovalil, 2010)

2.3 CÍLE TRENÉRA

Martens rozděluje cíle trenéra do třech kategorií:

- Trénovat tým, který vyhrává
- Pomoci mladým lidem, aby se pro ně sport stal zábavou
- Pomoci mladým lidem se rozvíjet:
 - Psychicky – učit se kontrolovat emoce a rozvíjet sebehodnocení
 - Fyzicky – zlepšovat fyzickou kondici, rozvíjet zdravé návyky
 - Společensky – učit se vzájemné spolupráci (Martens, 2006)

2.4 TYPOLOGIE TRENÉRA

Podle určitých kritérií, můžeme rozdělit trenéry na více typů.

- Podle vztahů trenéra a sportovce:
 - Autoritativní – musí mít vždy pravdu, nezajímá ho názor sportovce, je uzavřenější, někdy vyvolává konfliktní situace
 - Sociální (demokratický) – dává svým svěřencům větší volnost, rád si vyslechne jejich názor, vede je k samostatnosti
- Podle zaměřenosti trenéra v postupech:
 - Vědecko-systematický – vždy je teoreticky připraven, je přístupný učít se novým poznatkům, dokáže propojit teorii s praxí
 - Empirický – nedává velký důraz na teoretickou přípravu, důležitým faktorem jsou jeho vlastní praktické zkušenosti
- Podle stylu řízení sportovce:
 - Taktický – sportovce neustále řídí, velmi dobrá informovanost o soupeři
 - Emocionální – udržuje dobrou náladu v týmu, dokáže regulovat hráčské emoce, ale občas opomíjí rozumovou úvahu
 - Psychologický – umí motivovat své svěřence, zná osobnost sportovce a dokáže se dobře orientovat v náročných situacích

Tyto kritéria se týkají pouze některých oblastí osobnosti trenéra, protože žádná typologie nepokryje osobnost v celé šíři jeho projevů (Votík, 2005).

3 METODIKA PRÁCE

3.1 CHARAKTERISTIKA ZKOUMANÉHO SOUBORU

Výzkumný soubor představuje osm vybraných fotbalových trenérů, kteří jsou rozděleni do dvou skupin. Kritérium výběru bylo najít úspěšné a známé fotbalové trenéry, kteří za posledních šest sezón jejich kariéry vedli přední evropské fotbalové kluby. Do skupiny D jsem vybral trenéry, kteří za posledních 6 sezón jejich kariéry trénovali pouze jeden klub - Alex Ferguson (Manchester United), Arsène Wenger (Arsenal Londýn), Jürgen Klopp (Borussia Dortmund), Jorge Jesus (Benfica Lisabon). Do skupiny K jsem zařadil trenéry, kteří za tuto dobu vedli minimálně tři fotbalové týmy – José Mourinho (Inter Milán, Real Madrid, Chelsea Londýn), Carlo Ancelotti (Chelsea Londýn, PSG, Real Madrid), Rafael Benítez (Liverpool, Chelsea Londýn, Inter Milán, Neapol) a Roberto Mancini (Manchester City, Galatasaray Istanbul, Inter Milán).

3.1.1 TRENÉŘI S DLOUHODOBÝM ANGAŽMÁ

Alex Ferguson

Alexander Chapman Ferguson se narodil 31. prosince 1941 v Glasgow ve Skotsku. V roce 1966 se oženil se svou současnou manželkou Cathy, s kterou má tři syny. Momentálně bydlí v menším městě Wilmslow, které se nachází asi dvacet kilometrů od Manchesteru.

Alex strávil celou svojí aktivní kariéru v pozici útočníka ve skotských týmech. V šestnácti letech začal hrát jako amatér za Queen's Park, kde strávil tři sezóny. Poté přestoupil do St Johnstone. Ačkoliv Ferguson střílel pravidelně góly, neměl své místo v sestavě jisté. Až v roce 1964 se z něj stal profesionální fotbalista, když podepsal smlouvu s klubem Dunfermline Athletic. V tomto klubu se mu dařilo a stal se z něj nejlepší střelec skotské ligy. O jeho služby měl zájem tým Rangers, který za něj zaplatil rekordní sumu, a se kterým podepsal v roce 1967 hráčskou smlouvu. Bohužel se zde Alex cítil diskriminován, a po dvou letech odchází do dalšího skotského klubu Falkirku, kde se poprvé dostává do role hrajícího trenéra. Po příchodu nového kouče je zbaven Ferguson této funkce a odchází na rok do Ayr United, kde v roce 1974 ukončuje svojí aktivní hráčskou kariéru.

Následně začala jeho kariéra v pozici trenéra, když v roce 1974 podepsal smlouvu s East Stirlingshire. Již po pár měsících přišla nabídka od klubu St. Mirren. Alex s tímto klubem dokázal vyhrát v roce 1977 druhou ligu, ale další sezónu byl z klubu vyhozen. V roce 1978 získává angažmá v prvoligovém Aberdeenu. S tímto týmem se mu podařilo přerušit ligovou nadvládu týmů Celtic a Rangers, když dokázal získat titul. Následně vyhrát i skotský pohár a v roce 1983 se mu podařil obrovský úspěch v podobě vyhraní Poháru vítězů pohárů (dnešní Evropská liga). Jeho úspěšného angažmá si všímali evropské velkokluby a dostával nabídky na trénování od týmů jako Arsenal nebo Tottenham. Ferguson tyto nabídky odmítal až do roku 1986, kdy se stal trenérem Manchesteru United. Tato spolupráce vydržela obdivuhodných sedmadvacet let, přestože začátky nebyly vůbec dobré. Fergusonovi se nedařilo získat poháry a čelil časté kritice. Až v roce 1990 získává svůj první pohár s Manchesterem, když vyhrál anglický FA Cup. V následujícím roce dokonce získal Pohár vítězů pohárů, ale na svůj první titul z Premier League si musel počkat až do roku 1993. Od té doby se zase stal z Manchesteru tým, který vyhrával jednu trofej za druhou. V následujícím roce vyhrál double (vítěz ligy i poháru). To samé se mu podařilo i za dva roky, ačkoliv vstoupil do sezóny prohrou a byl kritizován, že má mnoho mladých hráčů. Dokonce reportér Alan Hansen vyslovil výrok: „*Nemůžete vyhrát nic s dětmi*“ (bbc.com, 2011). Tuto skupinu tvořili pozdější legendy Manchesteru United jako David Beckham, Paul Scholes nebo Gary Neville. V sezóně 1998/1999 se Fergusonovi podařilo získat treble (vítěz ligy, poháru i Ligy mistrů). V sezóně 2001/2002 ohlásil Ferguson konec své trenérské kariéry, ale naštěstí toto prohlášení nedodržel a zůstal u týmu nadále. Ferguson vyhrával s Manchesterem United trofeje i v dalších ročnících a v roce 2008 získal podruhé titul Ligy mistrů. V roce 2011 se mohl z tohoto poháru radovat po třetí, ale ve finále prohrál s Barcelonou. Svoji úspěšnou kariéru ukončil v roce 2013.

Charakteristické rysy Fergusonovi práce vidím v tom, že byl skvělý taktik. Dokázal dlouhodobě spolupracovat s jedním týmem, kde se mu dařila skvělá práce při zapojování mladých hráčů do hry. Většinou dokázal změnit taktiku svého týmu v průběhu zápasu, která vedla k lepším výkonům. Ačkoliv začínal velmi mladý, snažil se udržovat autoritu mezi hráči a každý náznak rebelství trestal. Byl přesvědčen, že žádný hráč není víc než celý klub. A také proto se občas dostával do konfliktů se svými hráči, kteří museli odejít. Pokaždé se snažil měnit kádr a jít s modernější dobou. (top-fotbal.cz, 2013). Za svoji dlouhou kariéru se ani nevyhnul pokutám za ostrou kritiku výkonů rozhodčích.

Alex Ferguson získal za svoji dlouholetou, úspěšnou kariéru mnoho titulů a ocenění. Již s týmem Aberdeen vyhrál třikrát skotskou ligu, čtyřikrát skotský pohár a jednou Pohár vítězů pohárů. Po přestupu do Manchesteru United se z něj stal jeden z nejúspěšnějších trenérů celé fotbalové historie. Anglickou Premier League vyhrál jedenáctkrát a FA Cup pětkrát. Na evropské scéně slavil také vítězství, když se mu podařilo vyhrát Pohár vítězů pohárů a dvakrát se radoval z vítězství Ligy mistrů. Získal také řadu individuálních ocenění jako trenér roku, trenér desetiletí, či trenér roku Ligy mistrů.

Arsène Wenger

Arsène Wenger, přezdívaný profesor, se narodil 22. října 1949 ve Štrasburku ve Francii. Wenger vyrůstal se svojí starší sestrou a bratrem ve vesnici Duttlenheim. Vystudoval fakultu manažerských a ekonomických věd na univerzitě ve Štrasburku. Wenger má jednu dceru se svou manželkou Annie Brosterhouse. Arsène je velmi vzdělaný a ovládá plynule až šest jazyků. Také se veřejně hlásí k římskému katolictví.

Wengerova hráčská kariéra není příliš bohatá. Fotbal začal hrát až ve svých 12 letech, když se připojil k místnímu týmu, který trénoval jeho otec. Svůj první soutěžní zápas v seniorské kategorii odehrál právě za tento tým. Po roce přestoupil do klubu AS Mutzig pod vedení trenéra Hilda a po 4 letech do FC Mulhouse. Posledním amatérským týmem, za který hrál, se stal ASPV Strasbourg, kde se opět setkal se svým známým a oblíbeným trenérem Hildem. Po třech letech se stal Hild trenérem rezervního prvoligového týmu RS Strasbourg. Hild byl často na cestách kvůli skautingu, a proto chtěl do svých řad zkušeného hráče, který by dokázal pracovat s mladými hráči, když nebude přítomen a dotáhl si na pomoc právě Wengera. Arsène si zahrál i 11 zápasů v lize za Á-tým a jeden v Poháru UEFA (obdoba dnešní Evropské ligy). V roce 1981 končí svou hráčskou kariéru, když získává manažerskou licenci.

V roce 1983 se stal asistentem trenéra v týmu AS Canes, který hrál druhou francouzskou ligu. Po roce dostal nabídku trénování prvoligového Nancy. Ve své první sezóně skončil na dvanáctém místě. V následující už čelil sestupu, ale dokázal tým udržet v nejvyšší soutěži díky vyhranému play-off. O Wengera se začal zajímat jiný prvoligový tým AS Monaco. Arsène chtěl rezignovat, ale prezident klubu to zamítl. Následující sezónu už ale Nancy sestoupilo a Wenger mohl odejít do Monaca. V klubu AS Monaco strávil Wenger sedm let. Při svém působení se snažil zařadit do týmu mladé nadějně hráče.

Jediný titul z francouzské ligy, který se mu podařilo získat, byl během jeho první sezóny. V dalších sezónách si ale také nevedl vůbec špatně. Dvakrát skončil na druhé místě a třikrát na třetím. Výjimkou bylo umístění na devátém místě v sezóně 1993/1994, kdy ale také došel do semifinále Ligy mistrů. Wenger zaujal další evropské velkokluby, ale vedení všechny možné přesuny svého trenéra zamítlo. Ale v další sezóně vstoupilo Monaco do ligové soutěže velmi špatnými výsledky a už v září byl Wenger propuštěn. V lednu 1995 podepsal kontrakt s japonským týmem Nagoya Grampus Eight. V roce 1996 skončil klubem na druhém místě, což bylo považováno za velký úspěch. Následně projevil zájem o angažování Wengera na pozici trenéra londýnský Arsenal. Wenger se netajil svojí oblibou k anglickému fotbalu, tak nabídku přijímá.

Tím začíná jeho velmi úspěšné a dlouholeté angažmá u londýnského klubu. Již od svého začátku se ukazoval tento krok jako vydařený. Ve své úvodní sezóně skončil smolně na třetím místě kvůli horšímu skóre. V následujícím ročníku ale už slavil s Arsenalem úspěch v podobě dublu (vítěz ligy a vítěz domácího poháru v jedné sezóně). V následujících třech letech nezískal Arsenal žádnou trofej, ačkoliv měl šance zisku ve všech soutěžích. Třikrát se umístil v Premier League na druhém místě za Manchesterem United. Prohrál ve finále Poháru UEFA (obdoba nynější Evropské ligy) s Galatasaray Istanbul a následně byli poraženi ve finále FA Cupu Liverpoolem. I přes různé spekulace Wenger u Arsenalu zůstává. V sezóně 2001/2002 se opět fanoušci tohoto týmu dočkali trofeje a to rovnou dublu. Narůstající výkony a výsledky byly patrné na první pohled. To potvrzoval i výborný start do ročníku 2002/2003 a velmi sebevědomé prohlášení Wengera, který řekl, že by ho nepřekvapilo, kdyby prošli celou sezónou bez jediné prohry. Bohužel Arsenal prohrál již 19. října a i přes velký bodový náskok, který držel v průběhu sezóny, skončil až na druhém místě. Za toto prohlášení čelil Wenger posměškům a kritice.

Ovšem v následující sezóně Arsenal odpověděl nejlepším možným způsobem. Povedlo se mu získat anglický titul bez jediné porážky, což se nikdy žádnému jinému týmu nepovedlo. V sezóně 2004/2005 skončil Arsenal na druhém místě, když se do popředí dostala londýnská Chelsea, kterou koupil ruský miliardář Roman Abramovich a kupoval hvězdné hráče z celé Evropy. Wenger vyhrál s Arsenalem alespoň FA Cup. Ačkoliv Arsenal vyhrává v domácích soutěžích, na evropské scéně se nedokáže výrazně prosadit a většinou končí již v základní skupině. Výjimkou se stává sezóna 2005/2006, kdy Arsenal vyhrává skupinu, přičemž obdržel pouze dva góly. Následně vyřazuje Real

Madrid, Juventus Turín a Villarreal, aniž by obdržel jediný gól. Vše nasvědčovalo tomu, že Arsenal má velkou šanci zvítězit. Bohužel ve finále prohrál s Barcelonou, když se jim nepovedl závěr a Barcelona zápas otočila. Další úspěch měl přijít v sezóně 2007/2008, když Arsenal vedl ligu a dokonce ještě v březnu poznali přemožitele pouze jednou. Bohužel závěr se Arsenalu nepovedl a skončil až na třetím místě. V následující sezóně se dostal v Lize mistrů až do semifinále, kde nestačil na Manchester United. Ačkoliv se Arsenal držel na vrcholu, již čtvrtou sezónu nezískal žádnou trofej a to bylo také příčinou kritiky nespokojených fanoušků. Arsenal pravidelně postupoval ze skupin Ligy mistrů, ale vždy ve vyřazovacích fázích selhal i proti slabším soupeřům. Wenger se snažil něco změnit a tak v sezóně 2011/2012 prodal tři hráče základní sestavy, ale ani to nevedlo k zisku trofeje. Pohár se mu podařilo získat až v roce 2014 a 2015, kdy vyhrál FA Cup.

Arsène Wenger je trenér, který se snaží praktikovat ofenzivní a kombinační fotbal. Jeho inspirací byl Ajax Amsterdam, který získával s takovým stylem úspěchy. Arsène se snaží, aby se hráči u fotbalu bavili, byli kreativní a snažili se sami rozhodnout, co je v dané chvíli nejlepší řešení. S tímto volnějším přístupem se mu daří začleňovat mladé nadějně fotbalisty. Už při jeho působení u týmu AS Monaco dal příležitost mladým hráčům například L. Thuramovi nebo E. Petitovi. Wenger často kritizuje týmy, které skupují fotbalisty za astronomické částky. Díky jeho opačnému přístupu se dokázali v Arsenalu prosadit tehdy mladíci jako Thierry Henry, Francesc Fabregas, Patrick Vieira nebo Robin van Persie. Wenger nejčastěji využíval rozestavení 4-4-2, která mu umožňovalo nejlépe pokrýt herní prostor. S vývojem fotbalu začal více praktikovat rozestavení 4-5-1, které vykristalizovalo do dnešní podoby 4-2-3-1.

Charakteristickým rysem Wengerovi práce byla dlouhodobá spolupráce s Arsenalem, se kterým se dokázal pravidelně umisťovat na nejlepších příčkách, aniž by musel utrácet za fotbalisty ohromné sumy. Jeho další pozitivum je jednoznačně jeho práce s mladými fotbalisty, a že se snaží praktikovat pohledný útočný fotbal proti jakémukoliv soupeři. Je ale často kritizován za to, že týmu chybí právě zkušení hráči, kteří by pomohli hru uklidnit a třeba by to vedlo k zisku více trofejí. Také čelí kritice, že za Arsenal nastupuje příliš mnoho cizinců a tím upadá anglický fotbal.

První úspěch získal Wenger při svém působení v AS Monaco, kde Wenger získal v sezóně 1987/1988 titul v lize a v sezóně 1990/1991 francouzský pohár. Při svém ročním angažmá u japonského klubu Nagoya Grampus Eight získal japonský pohár. S Arsenalem slavil třikrát titul Premier League v sezónách 1997/1998, 2001/2002 a 2003/2004.

V FA Cupu se radoval z titulu šestkrát a stejný počet vítězství zaznamenal v druhém anglickém poháru Community Shield. Za svojí dlouhou kariéru se dočkal několikrát ocenění trenéra roku. V roce 2002 byl také vyznamenán nejvyšším francouzským vyznamenáním - řádem čestné legie. O rok později byl vyznamenán i v Anglii řádem britského impéria.

Jürgen Klopp

Jürgen Norbert Klopp, přezdívaný Kloppo, se narodil 16. června 1967 ve Stuttgartu v Německu. Klopp vyrůstal se svými rodiči a dvěma staršími sestrami v malém městě Glatten. Jürgen Klopp má dva syny a je podruhé ženatý. V roce 1995 úspěšně ukončil své studium sportovní vědy na univerzitě ve Frankfurtu. Také je silně věřící křesťan. Klopp je velmi charizmatický člověk, který působí i v několika reklamách jako například na auto, na holící strojek nebo na kosmetiku a také se stal ambasadorem pro německou anti-rasistickou kampaň.

Od svých 5ti let začal hrát za místní fotbalový klub SV Glatten. Jako dorosteneck hrál za TuS Ergenzingen, který se nachází asi 30 kilometrů od Glattenu. V tomto klubu také začíná jeho kariéra v amatérských seniorských soutěžích. Čtyři zápasy odehrál v týmu 1. FC Pforzheim a následně strávil 3 sezóny ve frankfurtských týmech Eintracht Frankfurt U23, Viktoria Sindlingen a Rott-Weiss Frankfurt vždy po jedné sezóně. V roce 1990 podepsal svojí profesionální smlouvu s druholigovým 1. FSV Mainz 05. V tomto klubu strávil zbylých 11 sezón své hráčské kariéry, přičemž odehrál 325 utkání, ve kterých vsítil 52 gólů.

V únoru 2001 odehrál svůj poslední zápas jako profesionální fotbalista. Mainz prohrálo 3:1 a dostalo se tak do pásma sestupu. Po této porážce byl odvolán trenér Eckhard Krautzun a vedení se rozhodlo pro dočasné řešení. Ačkoliv Klopp neměl trenérskou licenci, převzal tým do konce sezóny. Rozpoložení týmu dokazuje také to, že Klopp byl šestý trenér za posledních 12 měsíců. Jeho start byl více než úžasný, když vyhrál 6 ze 7 prvních zápasů a v tom sedmém skončil výsledek nerozhodně. Díky jeho výsledkům ukončil Mainz sezonu na 14. místě, což bylo první místo, které se zachránilo před sestupem do nižší soutěže. Díky tomuto úspěchu s ním vedení počítalo i nadále v pozici hlavního trenéra. Ačkoliv Klopp neměl žádné zkušenosti s trénováním profesionálního klubu, bylo jeho angažování velmi vydařené. Ve své další sezóně skončil s týmem na čtvrtém místě, přičemž jim chyběl pouhý jeden bod od postupu do Bundesligy,

což je nejvyšší fotbalová liga v Německu. V následující sezóně 2002/2003 se situace opakovala kromě toho, že měli stejný počet bodů jako třetí Frakfurt, ale dosáhli horšího skóre. Přesněji řečeno jim chyběl k postupu do Bundesligy pouhý jediný gól. Tým dosáhl zlepšení a úspěch na sebe nedal čekat. V sezóně 2003/2004 se Kloppovi konečně povedlo skončit alespoň na třetím místě, které znamenalo postup do nejvyšší německé fotbalové ligy. Jako nováček Bundesligy si nevedl špatně a svou aktivní hrou první dvě sezóny skončil na 11. místě. V té druhé dokonce dosáhl největšího úspěchu klubu, když byl Mainz nalosován do kvalifikace poháru UEFA (obdobu dnešní Evropské ligy) díky žebříčku hodnocení Fair Play. V kvalifikaci porazili FK Mika Aschtarak (Arménie) a ÖB Keflavík (Island), ale v posledním kole před kvalifikováním se do skupinové fáze vypadli z pozdějšími vítězi tohoto ročníku FC Sevillou (Španělsko).

V následující sezóně Mainz spadl opět do druhé ligy. Klopp u týmu ale zůstal, přestože měl nabídky od bundesligových celků. Další sezóna byla ale jeho poslední u týmu Mainz. Důvodem je opět čtvrté místo a tím setrvání v druhé lize. Jeho úspěšného působení u týmu Mainz si všimlo i vedení bundesligové Borussia Dortmund, která skončila až na třináctém místě, a nabídlo Kloppovi dvouletý kontrakt v pozici hlavního trenéra. Tak Klopp začíná v roce 2008 svojí úspěšnou etapu v Borussi Dortmund. Hned v první sezóně vyhrává německý Superpohár, když poráží nejúspěšnější německý fotbalový tým Bayern Mnichov 2:1. V Bundeslize nastává také zlepšení a Borussia končí na šestém místě. Bohužel to bylo první místo, které se nekvalifikovalo do evropských soutěží.

Ve své druhé sezóně končí s Borussii na pátém místě, které zaručuje kvalifikaci do Evropské ligy. Ačkoliv ve své třetí sezóně skončil jeho tým hned v základní skupině Evropské ligy, dosáhl vynikajícího úspěchu v podobě získání titulu vítěze Bundesligy. Další sezóna 2011/2012 skončila pro Borussii obdobně. Tým bohužel nedokázal navázat na své výkony z domácí soutěže na evropské scéně a skončil až na čtvrtém místě ve skupině Ligy mistrů za Arsenal, Marseille a Olympiakosem Pireus, a tak vypadl z evropských pohárů dříve, než se očekávalo. Tento neúspěch se ale nepřenesl na další soutěže a Borussia Dortmund vyhrává opět Bundesligu s 81 body, což byl nový rekord, který ale byl pokořen Bayernem Mnichov o rok déle. Navíc posléze deklasují Bayern ve finále německého poháru 5:2 a tým získávají první double (vítěz ligy a poháru v jedné sezóně) v historii tohoto týmu. Z Borussia se stává zase obávaný protivník, ale nedaří se mu v konfrontaci s evropskými týmy. Po losování dalšího ročníku Ligy mistrů byla Borussia zařazena do skupiny „smrti“ s Realem Madrid, Manchesterem City a Ajaxem

Amsterdamem. S tímto těžkým úkolem se ale Borussia vypořádala výborně, když bez jediné prohry vyhrála skupinu před Realem. Los vyřazovací fáze byl pro Borussia přívětiví, když si v osmifinále poradili se Šachtarem Doněck a ve čtvrtfinále s Malagou. V semifinále se měli utkat opět s Realem Madrid. Ačkoliv byl španělský tým favoritem dokázala Borussia zvítězit v domácím prostředí 4:1, kde se blýskl útočník Robert Lewandowski, který vsítil všechny čtyři góly. V odvetě už Real nedokázal odvrátit vyřazení a i po prohře 2:0 si Borussia zahrála finále Ligy mistrů. Druhé semifinále bylo také soubojem německo-španělských gigantů a i zde dokázal postoupit německý Bayern Mnichov, který porazil celkovým skóre 7:0 Barcelonu, a tak se hrálo německé finále. Bohužel Borussia nedokázala zvítězit, když v 89. minutě obdržela gól na 1:2. Je nutné dodat, že i přes prohru je to konečně výrazný úspěch na evropské klubové scéně nejen pro Jurgena Kloppa, ale také pro Borussia Dortmund. Že tato sezóna patřila právě Bayernu dokazuje i to, že ligu vyhrál s 25 bodovým náskokem před druhou Borussia Dortmund.

V následující sezóně dokázala Borussia opět vyhrát skupinu Ligy mistrů, ačkoliv měla stejný počet bodů jako druhý Arsenal a třetí Neapol. Bohužel ve čtvrtfinále narazila opět na španělský Real Madrid, který daný ročník vyhrál. V domácí Bundeslize skončili zase druzí za Bayernem Mnichov. Sezóna 2014/2015 byla Kloppova u týmu poslední. Ačkoliv měl platný kontrakt do roku 2018, rozhodl se pro ukončení spolupráce a chtěl si dopřát dovolenou. Tato sezóna byla pro něj velkým zklamáním a s Borussia bojoval spíše o záchranu v Bundeslize. I přes pokles formy dokázali postoupit ze skupiny opět z prvního místa, ale v osmifinále jim los přisoudil pozdějšího finalistu Juventus Turín, se kterým oba zápasy prohráli. Navzdory špatné formě skončil nakonec s Borussia v lize na sedmém místě, které zaručovalo evropské poháry. Další zklamání přišlo ve finále domácího poháru, kde nestačili na VfL Wolfsburg a tento zápas byl pro Kloppa poslední v roli trenéra Borussia Dortmund. Ačkoliv měl platný kontrakt do roku 2018, rozhodl se pro ukončení spolupráce a chtěl si dopřát dovolenou. Sedmileté působení u Borussia můžeme hodnotit jako vydařené. Opět se stal z Dortmundu obávaný soupeř. Ačkoliv si chtěl Klopp dopřát dovolenou a načerpat znovu síly, hned v létě nedokázal odolat nabídce anglického FC Liverpool a podepsal s ním tříletou smlouvu.

Kloppův hlavní rys, který by charakterizoval jeho práci, vidím v jeho taktické připravenosti a preciznosti a v jeho emotivním povzbuzování svých svěřenců. Rád praktikoval hru s vysunutým presinkem a rychlým přesunem do útoku. To mu přineslo úspěch v podobě postupu do první ligy a nebyl žádný důvod danou taktiku měnit.

Po přestupu k Borussia Dortmund se snažil praktikovat stejnou taktiku založenou na dynamické hře a hlavně se mu podařilo zapracovat do týmu mladé talenty. Ve svých tréninkách využívá moderní technologie a vědecké výzkumy. Dále klade velký důraz na pevný tréninkový dril a fyzickou připravenost, která je zapotřebí při praktikování jeho aktivního pojetí hry. Ačkoliv je na své svěřence velmi přísný, je u nich oblíbený. Často se ale také dostává do střetů s rozhodčími, díky své impulzivitě (fotbaljinak.cz, 2013).

První úspěch Kloppovi trenérské kariéry byl postup do Bundesligy s týmem 1. FSV Mainz v roce 2004. S Borussia Dortmund získal 2x Superpohár v letech 2013,2014. Jediné získání německého poháru přišlo v roce 2012 a v letech 2011,2012 se stal mistrem Bundesligy. Velký úspěch přišel v roce 2013, kdy se probojoval do finále Ligy mistrů. V dvou sezónách, ve kterých dovedl Borussia k ligovému titulu dostal také ocenění Fotbalový trenér roku v Německu a v roce 2013 obdržel druhé místo v kategorii FIFA Trenér roku.

Jorge Jesus

Jorge Fernando Pinheiro de Jesus se narodil 24. července 1954 v Amadoře v Portugalsku. Jesus je podruhé ženatý a se svou nynější manželkou Ivone má jednoho syna. Z předešlého manželství má dceru a syna.

S fotbalem začínal v místním klubu. Po té přestoupil do Sportingu CP , kde začíná jeho kariéra v dospělých soutěžích. Jorge nebyl žádný špičkový fotbalista a střídal týmy skoro po sezóně. Na konci své aktivní kariéry hrál už jen nižší soutěže a ve svých 35 letech končí s fotbalem v pozici hráče.

Jeho trenérská kariéra začíná na lavičce týmu Amora FC. Jesus trénuje několik menších týmů v nižších soutěžích. V roce 2003 začíná trénovat prvoligové týmy, nejprve vede Vitória Guimaraes, se kterým se o pouhé dva body zachraňuje v nejvyšší soutěži. Dále Moreirense, Leira a v roce 2006 se dostává do čela týmu Belenenses, se kterým končí na pátém místě a hraje kvalifikaci o Pohár UEFA, kde ale bohužel naráží na německý Bayern Mnichov, se kterým prohrává. V portugalském poháru se také dostává až do finále. V roce 2008 podepíše smlouvu s Bragou a s tou zažívá obrovský úspěch, když se probojují až do osmifinále Poháru UEFA. Následující sezónu už Jesus začíná svojí nejlepší trenérskou etapu v Benfice Lisabon. Hned ve své premiérové sezoně vyhrává portugalský titul a vypadává až ve čtvrtfinále Evropské ligy. V následujících třech sezónách končí v lize na druhém místě, vždy za týmem FC Porto. Na evropské scéně zažívá velké úspěchy,

když se probouje do semifinále Evropské ligy, následně do čtvrtfinále Ligy mistrů a poté až do finále Evropské ligy, kde bohužel prohrává s Chelsea. Sezónu 2013/2014 můžeme považovat za nejúspěšnější. Benfica vyhrává portugalskou ligu, portugalský pohár a v Evropské lize prohrává až ve finálovém zápase na penalty. Ve své poslední sezóně opět vyhrává titul ligy, ale v Lize mistrů končí ve skupině až na čtvrtém místě.

Po převzetí týmu Benfica Lisabon se snažil praktikovat ofenzivně laděnou formaci 4-1-3-2, která znamenala velmi atraktivní fotbal. V týmu se sešli opravdu velmi technicky vybavení fotbalisté jako Di Maria, Ramires, Aimar, Saviola, Cardozo nebo Coentrao. (zonalmarking.net, 2010).

Jeho první větší úspěch přichází s týmem Braga, kdy v roce 2008 vyhrává UEFA Intertoto Cup. Další úspěchy slaví s Benficou Lisabon, kdy se třikrát radoval za vítězství v lize, jednou v portugalském poháru a dvakrát se probouje až do finále Evropské ligy.

3.1.1 TRENÉŘI S KRÁTKODOBÝM ANGAŽMÁ

José Mourinho

José Mário dos Santos Félix Mourinho, přezdíváný The Special One (v překladu výjimečný), se narodil 26. ledna 1963 v Setúbalu v Portugalsku. Se svojí ženou Matilde Faria se oženil v roce 1989. Nyní mají společně jednu dceru a jednoho syna. K fotbalu se dostal díky svému otci, který hrál profesionálně portugalskou ligu. Díky své úspěšnosti a stylu vystupuje v několika reklamách například pro Adidas, Jaguar, Samsung. Jeho matka byla učitelka, to je také jeden z důvodů proč je José velmi vzdělaný. Mluví plynule několika jazyky. Kromě své rodné portugalštiny ještě španělsky, italsky, anglicky i francouzsky. Mourinho je pevně věřící katolík, který v rozhovorech přiznává, že se hodně modlí, protože chce být lepším člověkem. (news.bbc.co.uk, 2010)

Z Mourinha se nikdy nestal profesionální fotbalista, ale díky svému otci měl k fotbalu blízko. Už od mala pro něj vypracovával analýzy a zprávy o soupeřích. Po vystudování školy se zúčastnil trenérských kurzů UEFA. Díky své průbojnosti se stal v roce 1989 trenérem mládeže ve Vitórii. V tomto klubu se poprvé setkal s trenérem Fernandesem, který měl na Mourinha vliv. V roce 1990 tento trenér vedl tým Esterela da Amadora a Mourinha si vzal s sebou jako asistenta díky jeho práci a nadšení. V roce 1992 se stal Fernandes asistentem trenéra sira Bobbyho Robsona. Díky tomuto spojení se stává z Josého Mourinha tlumočnick, který předává informace hráčům. Tato spolupráce fungovala náramně a pokračovala i po přestupu Robsona do týmu FC

Porto. Role Mourinha se zvětšovala z pouhého tlumočnicka až do role asistenta trenéra. Jejich spolupráce pokračovala i nadále ve španělském týmu FC Barcelona. V roce 1997 ale nastoupil na pozici hlavního trenéra Barcelony Louis van Gaal a ten si na doporučení Mourinha ponechal. Postupně dostal Mourinho na starost B- tým.

Po získaných zkušenostech se stává z Mourinha v roce 2000 hlavní trenér Benfiky Lisabon. Ovšem změna prezidenta klubu vedla k neprodloužení smlouvy a Mourinho z týmu odchází po devíti odehraných zápasech. O jeho služby měl velký zájem klub Uniao de Leira, kde strávil José další sezónu. Jeho práce byla úspěšná a toho si všimli další velkokluby. Po té přijímá nabídku z týmu FC Porto. Ačkoliv zde strávil pouze dvě sezóny, podařilo se mu vyhrát prakticky vše, co mohl. Obě dvě sezóny vyhrál portugalskou ligu, také se mu podařilo vyhrát portugalský pohár, ve své první sezóně zvítězil v Poháru UEFA a v následující se mu povedl historický úspěch, když s Portem vyhrál Ligu Mistrů. Díky svým mimořádným úspěchům dostal nabídku trénování londýnské Chelsea, do které přišel ruský miliardář Roman Abramovich, který měl v úmyslu, udělat z Chelsea úspěšný velkoklub. Mourinho splnil očekávání a ve svých prvních dvou sezonách vyhrál dvakrát titul Premier League. Bohužel Abramovich chtěl také uspět v Lize Mistrů. To se Mourinhovi nedařilo a po špatném vstupu do další sezóny byl z klubu vyhozen v září 2007. V roce 2008 podepsal smlouvu s italským Interem Milán. Zde strávil také dvě sezóny, které byly velmi úspěšné. V první vyhrál italskou ligu a v té druhé se mu povedl opět historický úspěch, když s Interem vyhrál treble. Mourinho ani zde nevydržel déle a v létě podepsal smlouvu se španělským Realem Madrid, který měl dovést k zisku desátého vítězství v Lize Mistrů. Real Madrid v posledních sezónách vypadl z tohoto poháru vždy v osmifinále a Mourinho to měl změnit. Ačkoliv se ve třech sezónách, strávených ve španělském klubu vždy dostal do semifinále, nikdy se mu nepovedlo nejcennější klubový pohár získat. I zde byl ale Mourinho úspěšný a dokázal vyhrát španělskou La Ligu i španělský pohár Copa del Rey. Po velkých neshodách s hráči byl z klubu propuštěn a opět se dostává na lavičku londýnského klubu. Zde opět dokázal vyhrát Premier League.

Hlavním rysem Mourinhovi práce považují jeho touhu po vítězství, pro kterou je často vnímán veřejností jako arogantní chlápek. Je trenér, který klade vysoký důraz na připravenost a nejmenší detaily. Proto také často dokáže měnit taktiku v průběhu hry. Ačkoliv ne vždy hrál pohledný fotbal, výsledky přicházely s každým týmem. Při svém působení v Chelsea využíval velmi defenzivní taktiku, přičemž často vyhrával zápasy 1:0.

Byl zastáncem pevné defenzívy s pokrytým středem hřiště. V Real Madrid praktikoval také zabezpečenou obranu, ale s hvězdnými hráči byl chválen za pěkný fotbal a velmi rychlé protiútoky, které jeho tým dokázal využívat. Mourinho je velmi kontroverzní trenér. Ačkoliv má úspěchy, je částí veřejnosti kritizován za jeho arogantní projevy a nekalé praktiky, které využívá při zápasech, ať už se jedná o úmyslné zdržování hry, či úmyslné získání karet. Svými projevy a vystupováním strhává pozornost médií na svoji osobu a jeho hráči čelí méně pozornosti. Kvůli jeho impulzivnímu chování dostal několik pokut za kritiku výkonů rozhodčích.

Ačkoliv Mourinho trénuje pouze patnáct sezón, bezpochyby patří mezi nejúspěšnější trenéry historie. Už s Portem dokázal vyhrát portugalskou ligu, portugalský pohár, Pohár UEFA a dokonce i Ligu Mistrů. V následném angažmá v londýnské Chelsea vyhrál dvakrát Premier League a jednou FA Cup. I ve svém dalším angažmá u italského celku Interu Milán byl velmi úspěšný. Podařilo se mu vyhrát italskou Serii A, italský pohár a opět Ligu Mistrů. Další tituly získal ve španělsku při vedení Realu Madrid. Vyhrál španělskou La Ligu i španělský pohár.

Carlo Ancelotti

Carlo Ancelotti, přezdívaný Carletto, se narodil 10. června 1959 v Reggiolo v Itálii. Se svojí první ženou má dceru a syna. V roce 2014 se oženil podruhé.

Ancelotti začíná s fotbalem v místním klubu Reggiolo, odkud přechází do Parmy. V Parmě také začíná jeho slibná kariéra fotbalisty v dospělých soutěžích. V roce 1979 přestoupil do AS Řím. Ve svých osmi sezónách zde strávených vyhrál jednu Serii A a čtyřikrát Coppa Italia. Poslední tým, za který nastoupil byl AC Milán. S tím vyhrál dvakrát Serii A a dvakrát Evropský Pohár (dnešní Liga mistrů). Ancelotti hrál také za národní tým, se kterým získal bronzovou medaili na Mistrovství světa v roce 1990. Carlo byl opatrný, tvrdě pracující a kreativní záložník.

V roce 1995 začíná Ancelottiho trenérská kariéra, když dovede tým Reggiana k postupu do Serie A. V následujícím roce již trénoval italskou Parmu, kde vedl Gianluigiho Buffona nebo Fabia Cannavara. Skončil na druhém a pátém místě, přesto byl ale vyhozen. Další dva roky získal angažmá u Juventusu Turín, se kterým skončil vždy druhý. Následovalo jeho dlouholeté angažmá u dalšího italského týmu AC Milán. Ve své druhé sezóně dokázal vyhrát Ligu Mistrů, a tak se stává jedním z mála lidí, kteří tuto soutěž vyhráli jako hráči i jako trenéři. V roce 2005 se mohl radovat z dalšího vítězství

v Lize mistrů, ale jeho tým nakonec prohrál na penalty, ačkoliv po prvním poločase vedl již 3:0 nad anglickým Liverpoolem. Dokonalá odplata proběhla o dva roky později, kdy Ancelotti opět vyhrává Ligu mistrů, když poráží právě Liverpool. Italskou ligu vyhrál pouze jednou v ročníku 2003/2004. V roce 2009 přestupuje do londýnské Chelsea. Ve své první sezóně získává double, akorát v Lize mistrů vypadává již v osmifinále. V druhé sezóně končí v lize na druhém místě a Lize mistrů ve čtvrtfinále. Majitel londýnské Chelsea byl nespokojen, že se musí obejít bez zisku poháru, a Ancelotti byl vyhozen. Následující dvě sezóny strávil ve francouzském PSG a vidím zde hodně podobností s působení u Chelsea. Do týmu jsou investovány také velké finanční prostředky a do týmu přichází například Zlatan Ibrahimović. Ancelotti končí v lize opět na druhém a prvním místě, a na evropské scéně nepřichází žádný větší úspěch. To se ale změnilo při jeho dalším dvouletém angažmá a to u španělského Realu Madrid. S ním se mu sice nepodařilo získat titul La Ligy, ale ve své první sezóně získává španělský pohár Copa Del Rey a především vyhrává opět Ligu mistrů. Tento titul znamenal, že tuto soutěž vyhrál již po třetí, ale také to byl již desátý zisk tohoto titulu pro Real Madrid, což se žádnému jinému týmu nikdy nepodařilo. I přesto byl v roce 2015 z Realu propuštěn.

Ancelotti mohu jednoduše popsat jako velkého стратега, který dokáže svou taktiku přizpůsobit dle soupeřů. Při působení v AC Milán hrál velmi defenzivní styl. Naopak při angažmá v Realu Madrid preferoval ofenzivní, líbivý fotbal (sportyonline.cz, 2016).

Ancelotti má řadu úspěchů. Jako hráč vyhrál 3x Serii A a 4x Coppa Italia, získal bronzovou medaili na Mistrovství Světa 1990. V pozici trenéra dokázal vyhrát Serii A, Premier League, Ligue 1, Coppa Italia, FA Cup, Copa Del Rey a především 3x Ligu mistrů. Dále má řadu individuálních ocenění jako trenér roku Serie A, Ligue 1.

Rafael Benítez

Rafael Benítez Maudes, přezdívaný Rafa, se narodil 16. dubna 1960 v Madridu ve Španělsku. Oženil se v roce 1998 s Mariou, se kterou má dvě dcery. Především díky svým angažmá mluví plynule španělsky, italsky a anglicky.

Svoji hráčskou kariéru začínal v rezervním týmu Realu Madrid, který hrál druhou nejvyšší soutěž. Poté přišlo zranění a Benítez se už v tomto týmu nedokázal prosadit. Přestoupil do třetiligového týmu Parla, se kterým dokázal postoupit do druhé ligy. V roce 1985 přestoupil do jiného druholigového týmu Linares, kde se bohužel opět zranil a rozhodl se ukončit hráčskou kariéru již ve svých 26 letech.

V pozici hlavního trenéra se poprvé objevil v roce 1993, kdy vedl Real Madrid B. Začátky své trenérské kariéry měl přímo katastrofální. Z týmu Valladolid byl vyhozen, když vyhrál pouze dvakrát z třiatvaceti zápasů. Následně byl vyhozen po devíti zápasech i z Osasuny, se kterou vyhrál pouze jeden zápas. S týmem Extremadura zaznamenal úspěch, když se mu podařilo postoupit do nejvyšší ligy. Další rok ale zase sestoupil. Po roční pauze se dostává do čela druholigového Tenerife, se kterou opět postupuje do nejvyšší soutěže. V roce 2001 podepsal smlouvu s Valencií, se kterou vyhrál dvakrát ligu a jednou Pohár UEFA. I přes úspěšnou sezónu Benítez z Valencie odchází. V roce 2004 odchází do anglického Liverpoolu. Ačkoliv je toto jediný tým, ve kterém dokázal strávit šest sezón, nikdy nedokázal vyhrát Premier League, i přesto, že se dokázal umisťovat pravidelně v popředí tabulky. Dokázal ale vyhrát FA Cup a dokonce i Ligu mistrů, i když ve finále prohrával o polovinu s AC Milán 3:0. Tento zážitek také prožili čeští fotbalisté Vladimír Šmicer a Milan Baroš. V roce 2010 změnil Benítez svého zaměstnavatele a podepsal smlouvu s italským Interem Milán, který v předešlé sezóně získal treble (vítěz ligy, poháru i Ligy mistrů). Toto spojení ale moc nefungovalo. Výsledky i herní projev byl špatný, a tak se vedení Interu po půl roce rozhodlo Beníteze vyhodit (news.bbc.co.uk, 2010). V roce 2012 přebírá Chelsea do konce sezóny. V této sezóně se mu podařilo vyhrát Evropskou ligu. V následujících dvou sezónách vede italskou Neapol, se kterou vyhrál italský pohár a dostal se do semifinále, respektive osmifinále Evropské ligy.

Benítez je typ trenéra, který si drží od hráčů odstup. Snaží se vyladit taktiku do sebe menšího detailu a hráči mají jasné instrukce, které mají dodržovat, proto vyznává spíše defenzivní pojetí hry s precizní obranou (smag.cz, 2016). Je také velkým zastáncem rotace sestav, aby byli klíčoví hráči připraveni a odpočati na pozdější klíčové zápasy. Jeho preferovanou sestavou je 4-2-3-1

Jako trenér dokázal postoupit do první ligy se španělskými kluby Extremadura a Tenerife. Velmi úspěšné angažmá zaznamenal ve svém působení ve Valenci, když vyhrál dvakrát La Ligu a jednou dokonce Pohár UEFA. S Liverpoolem se radoval jednou z vítězství v FA Cupu a Ligy mistrů. Pohár Coppa Italia získal s Neapolí a další evropský úspěch přišel v působení v londýnské Chelsea, se kterou vyhrál Evropskou Ligu

Roberto Mancini

Roberto Mancini se narodil 27. listopadu 1964 v Jesi v Itálii. Veřejně se hlásí k římskému katolictví. Se svojí ženou Federicou má dceru a dva syny, kteří se také věnují fotbalu. Zajímavostí je, že při zápasech nosí šálu svého týmu.

Mancini zažil debut v týmu Bologna v roce 1981. Následující rok podepsal smlouvu se Sampdorií Janov a v tomto týmu odehrál patnáct sezón. Při tomto působení získal ligový titul, čtyřikrát Coppa Italia a Pohár vítězů pohárů (dnešní Evropská liga). V roce 1997 přestupuje do konkurenčního Lazia Řím, se kterým vyhrává opět mnoho trofejí jako vítěz Serie A, Coppa Italia a Poháru Vítězů Pohárů. Po té odchází na hostování do Leicesteru, kde ale moc utkání neodehraje (telegraph.co.uk, 2001). Roberto také reprezentoval národní tým, jak v mládežnické kategorii, tak i v té seniorské. Mancini byl velmi technicky nadaný fotbalista, který hrál především pod hrotového útočníka. Veřejností je považován za jednoho z nejlepších italských fotbalistů své doby (forzaitalianfootball.com, 2011).

Manciniho trenérská kariéra začala v roce 2001, kdy trénuje Fiorentinu, ačkoliv nemá potřebnou trenérskou licenci, dostává povolení od italského fotbalového svazu. Následující rok podepsal smlouvu s Laziem Řím, ve kterém strávil dvě sezóny, ve kterých vyhrál italský pohár a probojoval se až do semifinále Poháru UEFA. Po té se připojil k dalšímu italskému týmu Interu Milán. Pod jeho vedením opět po dlouhé době získali nějaký pohár. V jeho druhé sezóně sice končí až za Juventusem, tomu je ale prokázána korupce a titul získává právě Inter. Díky přeřazení Juventus do druhé ligy dominuje Inter v následující sezóně s rekordním počtem 97 bodů. I ve své poslední sezóně vyhrává s Interem Serii A. Po té je ale vyhozen, protože vedení se rozhodlo angažovat právě volného Josého Mourinha (theguardian.com, 2008). V roce 2009 podepsal Mancini smlouvu s Manchesterem City, který vlastnili bohatí šejci, kteří mysleli na nejvyšší příčky všech soutěží za pomoci velkých finančních výdajů. Svůj první pohár zde získal ve druhé sezóně, když vyhrál FA Cup. V následující sezóně mohli fanoušci opět slavit, když se Manchesteru City podařilo vyhrát Premier League o skóre před jejich rivalem Manchesterem United. Ačkoliv se Manchester City stal zdatným soupeřem v anglické lize, na evropské scéně se mu příliš nedařilo a končil v základní skupině Ligy mistrů nebo v brzké fázi Evropské ligy. V následující sezóně nezískal žádný pohár, a to vedlo k velké nespokojenosti ambiciózních majitelů a následnému vyhození z postu trenéra. Poté strávil jednu sezónu v tureckém Galatasary, se kterým paradoxně dokázal konečně

postoupit ze základní skupiny Ligy mistrů. Následně se domluví na opětovné spolupráci s Interem Milán.

Roberto Mancini je trenér, kterému vyhovuje italský fotbal, a to především díky propracované obranné činnosti. Klade velký důraz na defenzivu. Při svém angažmá v anglickém Manchesteru City byl často kritizován za svojí taktiku a sám přiznal, že má rád vítězství 1:0, protože týmy, které vyhrávají tituly, dostávají málo gólů (theguardian.com, 2011).

Už jako hráč sbíral Mancini úspěchy, když vyhrál 2x Serii A, 6x Copa Italia a 2x Pohár vítězů pohárů a to v týmech Sampdoria Janov a Lazio Řím. Také získal individuální ocenění Fotbalista roku Serie A. V pozici trenéra dokázala Coppu Italia vyhrát s Fiorentinou, Laziem i Interem. S posledním jmenovaným také získal titul Serie A tři roky po sobě. V anglickém Manchesteru City přidal do své sbírky pohár z FA Cupu a i titul mistra ligy.

3.2 METODY SBĚRU A ZPRACOVÁNÍ DAT

Ve své práci analyzuji výsledky a umístění jednotlivých týmů, které vedli vybraní trenéři. Ke sběru dat jsem využil metodu analýzy literárních zdrojů a k vyřešení problému využiji metodu komparace, kde mi poslouží bodovací škála vlastní konstrukce. Do škály jsem zahrnul umístění ve čtyřech nejdůležitějších soutěžích, kterými jsou – domácí liga, domácí pohár a evropské poháry (Liga mistrů a Evropská liga). Snažil jsem se zohlednit i jak prestižní jsou dané soutěže. Nejméně prestižní jsou dle mého názoru domácí poháry. Každá země má jinou strukturu soutěže a za týmy často nastupují hráči, kteří se potřebují rozehrát po zranění, či mladí fotbalisté, a proto uděluji v této soutěži nejmenší počet bodů. Naopak nejprestižnější soutěž pro každý evropský velkoklub je jednoznačně Liga mistrů, proto umístění v pozdějších fázích této soutěže ohodnocuji největším počtem bodů. K posouzení úspěšnosti práce jsem přiřadil ke každému dosaženému umístění určitý počet bodů. Dále jsou trenéři seřazeni podle počtu získaných bodů v jednotlivých soutěžích a následně i po sečtení bodů získaných ve všech soutěžích dohromady. Díky tomuto bodování zjistíme, zdali je jedna ze skupin trenérů výrazně úspěšnější, či nikoliv. Jsem si vědom toho, že vybraní trenéři vedli týmy v různých zemích a systémy domácích soutěží jsou rozdílné, ale přesto věřím, že toto bodování pomůže nastínit úspěšnost vybraných fotbalových trenérů.

Bodové ohodnocení vidíme v následující tabulce:

Soutěž	Umístění	Počet bodů
Domácí liga	1. místo	5
	2. místo	4
	3. místo	3
	4. místo	2
	5. místo	1
Domácí pohár	1. místo	3
	2. místo	2
	semifinále	1
Liga mistrů	1. místo	10
	2. místo	8
	semifinále	6
	čtvrtfinále	3
	osmifinále	1
Evropská liga	1. místo	6
	2. místo	5
	semifinále	3
	čtvrtfinále	1

Tabulka 1 Bodování úspěšnosti

4 VÝSLEDKY A DISKUZE

4.1 EFEKTIVITA PRÁCE TRENÉRŮ S DLOUHODOBÝM ANGAŽMÁ

4.1.1 ALEX FERGUSON

Sezóna	Klub	Domácí liga	Počet bodů	Domácí pohár	Počet bodů	Evropské soutěže	Počet bodů	Celkem bodů
2007 /08	Man. Utd	1. místo	5	čtvrtfinále	0	LM – 1. místo	10	15
2008 /09	Man. Utd	1. místo	5	semifinále	1	LM – 2. místo	8	14
2009 /10	Man. Utd	2. místo	4	R64	0	LM – čtvrtfinále	3	7
2010 /11	Man. Utd	1. místo	5	semifinále	1	LM – 2. místo	8	14
2011 /12	Man. Utd	2. místo	4	R32	0	EL – osmifinále	0	4
2012 /13	Man. Utd	1. místo	5	čtvrtfinále	0	LM – osmifinále	1	6
	Celkem bodů		28		2		30	60

Tabulka 2 Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Fergusona

Alex Ferguson je opravdu legendární trenér a pochybují, že se někdy nějakému trenérovi podaří zopakovat něco podobného. Tento trenér vedl Manchester United neuvěřitelných 27 sezón a dokázal se pravidelně umisťovat v popředí všech soutěží. V posledních jeho šesti sezónách tomu nebylo jinak. V domácí lize slavil titul 4x a ve zbylých dvou sezónách se umístil na druhé příčce, zde je ale nutné dodat, že v ročníku 2009/2010 skončil za londýnskou Chelsea o pouhý bod a v ročníku 2011/2012 získal stejný počet bodů jako mistrovský Manchester City a dosáhl pouze horšího skóre.

Výsledky na evropské scéně byly také výborné. V ročníku 2007/2008 dokázal vyhrát s Manchesterem United nejprestižnější soutěž jakou je Liga mistrů. V následující sezóně mohl dosáhnout historického fotbalového úspěchu, kdy mohl obhájit titul, což se ještě nikdy nikomu nepovedlo, ale bohužel ve finále neuspěl proti španělské Barceloně. Dále si zahrál ještě finále o dva roky později, kde opět nestačil na Barcelonu. Manchester United byl pravidelným účastníkem vyřazovací fáze Ligy mistrů. Jako neúspěch můžeme brát jeho předposlední sezónu u týmu, kdy skončili ve skupině Ligy mistrů až na třetím místě, a tak se museli spokojit pouze s vyřazovací fází Evropské ligy.

Nejméně úspěšnou soutěží pro Fergusona je tak domácí pohár, kde se za posledních šest sezón dostal pouze dvakrát do semifinále, kde vypadl. Při jeho úspěších v ostatních soutěžích je to pochopitelné, protože domácímu poháru nevěnoval takovou pozornost.

Důvod jeho velké úspěšnosti vidím v tom, že si po celou dobu kariéry dokázal udržet v týmu autoritu. Nebál se ani rozeprít s největšími hvězdami klubu, které následně museli odejít. Další důležitý faktor považuji, že se mu úspěšně podařilo zapojovat mladé nadějně hráče a snažil se obměňovat hráčský kádr, i přes předchozí úspěšné sezóny. Osobně považuji Fergusona za nejlepšího fotbalového trenéra všech dob.

4.1.2 ARSÈNE WENGER

Sezóna	Klub	Domácí liga	Počet bodů	Domácí pohár	Počet bodů	Evropské soutěže	Počet bodů	Celkem bodů
2009 /10	Arsenal	3. místo	3	R32	0	LM – čtvrtfinále	3	6
2010 /11	Arsenal	4. místo	2	čtvrtfinále	0	LM – osmifinále	1	3
2011 /12	Arsenal	3. místo	3	osmifinále	0	LM – osmifinále	1	4
2012 /13	Arsenal	4. místo	2	osmifinále	0	LM – osmifinále	1	3
2013 /14	Arsenal	4. místo	2	1. místo	3	LM – osmifinále	1	6
2014 /15	Arsenal	3. místo	3	1. místo	3	LM – osmifinále	1	7
	Celkem bodů		15		6		8	29

Tabulka 3 Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Wengera

Arsene Wenger trénuje londýnský Arsenal také obdivuhodných dvacet sezón. Ačkoliv vždy patří k užší špičce, poslední sezóny se mu nedaří získat cennější pohár. Jako hlavní faktor vidí veřejnost jeho upřednostňování mladých a nezkušených hráčů. Část fanoušků, toužící po větším úspěchu, si už žádá změnu trenéra, ale vedení stojí pevně za Wengerem.

V posledních šesti ročnících se v lize umístil třikrát na třetím a třikrát na čtvrtém místě. Také proto je pravidelným účastníkem Ligy mistrů. I v této soutěži patří mezi lepší výběr, ale zdaleka ne ten nejlepší. To dokazuje i fakt, že ačkoliv vždy postoupil ze skupiny do vyřazovací fáze, hned čtyřikrát to bylo až z druhého místa, a to se projevilo na soupeřích vylosovaných pro osmifinálové boje. Také proto vypadli dokonce pětkrát již v semifinále, kde si neporadili s giganty jako Barcelona nebo Bayern Mnichov, ale také zde nestačili ani na AS Monako. Pouze v ročníku 2009/2010 dokázali postoupit přes FC Porto, ale ve čtvrtfinále vypadli opět s Barcelonou.

Od roku 2005 Arsenal čekal devět let na získání trofeje. To se Arsenu povedlo vyhrát domácí pohár FA Cup, který následující ročník dokázal obhájit.

Hlavním důvodem Wengerovi úspěšnosti vidím v tom, že se dokáže pravidelně umisťovat na předních příčkách všech soutěžích, aniž by musel vynaložit ohromné peněžní sumy za přestupy fotbalových hvězd, na rozdíl od většiny svých konkurentů. Líbí se mi jeho práce s mladíky. Snaží se zapojovat mladé nadějně hráče a to se mu daří. Především díky těmto mladým hráčům hraje Arsenal rychlý kombinační fotbal. Ale asi jako většina fotbalové společnosti si myslím, že to je právě ten důvod, proč nedokáže s Arsenalem pravidelně vyhrávat trofeje. Věřím, že pokud Arsenal chce získávat poháry, měl by změnit politiku svých přestupů a měl by do svého týmu přivést nějaké vyspělé fotbalové hvězdy.

4.1.3 JÜRGEN KLOPP

Sezóna	Klub	Domácí liga	Počet bodů	Domácí pohár	Počet bodů	Evropské soutěže	Počet bodů	Celkem bodů
2009 /10	Borussia Dortmund	5. místo	1	osmifinále	0	X	0	1
2010 /11	Borussia Dortmund	1. místo	5	R32	0	EL – skupina	0	5
2011 /12	Borussia Dortmund	1. místo	5	1. místo	3	LM – skupina	0	8
2012 /13	Borussia Dortmund	2. místo	4	čtvrtfinále	0	LM – 2. místo	8	12
2013 /14	Borussia Dortmund	2. místo	4	2. místo	2	LM – čtvrtfinále	3	9
2014 /15	Borussia Dortmund	7. místo	0	1. místo	3	LM – osmifinále	1	4
	Celkem bodů		19		8		12	39

Tabulka 4 Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Kloppa

J. Klopp vedl Borussii Dortmund od sezóny 2008/2009. Tým si na něj postupně zvykal a bylo vidět herní zlepšení. První dvě sezóny se umístil v Bundeslize na šestém a pátém místě. V následujícím ročníku už tato spolupráce začala přinášet větší úspěchy. Borussia se stala hlavním konkurentem Bayernu Mnichov a dokázala vyhrát Bundesligu. V sezóně 2011/2012 dokázali získat double, když se jim podařilo obhájit titul ligy a vyhrát německý pohár DFB-Pokal, kde zvítězili právě nad svým největším konkurentem. Následující sezóna patřila bohužel právě Bayernu. V lize se za ním umístila Borussia na druhém místě a v Lize Mistrů se dokázala probojovat až do finále, kde ale opět prohrála právě s Bayernem, kdy Robben vstřelil vítězný gól v 89. minutě. Sezóna 2013/2014 dopadla podobně. V Bundeslize skončili opět druzí a v Lize Mistrů vypadli ve čtvrtfinále s Realem Madrid, pozdějším vítězem toho ročníku.

Kloppovi se povedlo udělat z Borussie zase obávaného soupeře jak pro týmy německé, tak i pro ty evropské. Dokázal dvakrát vyhrát německý pohár a Bundesligu

a Borussia se začala probouvat ze skupin Ligy mistrů. Vedení si bylo vědomo jeho skvěle odváděné práce, a proto za ním stálo i v sezóně 2014/2015, kdy se mu příliš nedařilo pokračovat ve svých dobrých výsledcích. Navzdory tomu se ale Klopp rozhodl po sedmi letech své působení u tohoto německého týmu ukončit.

Myslím si, že se Kloppovi povedlo udělat z Borussie Dortmund zase obávaný klub především díky skvělé práci s mladíky a jejich následnému zapracování do sestavy. Právě díky nim bych řekl, že hrála Borussia velmi aktivní fotbal, který byl náročný na fyzickou připravenost. Dále na Kloppovi obdivuji to, jakým způsobem se dokáže vcítit a následně emotivně podpořit své svěřence. Pro některé lidi může vypadat směšně, když pobíhá u postranní čáry a dělá všelijaké posunky, ale dle mého názoru to musí být povzbuzující moment, který hráče dokáže nabít energií a vyburcovat k mnohem lepším výkonům. Toto jeho chování považuji za jeden z hlavních důvodů jeho úspěchu.

4.1.4 JORGE JESUS

Sezóna	Klub	Domácí liga	Počet bodů	Domácí pohár	Počet bodů	Evropské soutěže	Počet bodů	Celkem bodů
2009 /10	Benfica Lisabon	1. místo	5	R32	0	EL – čtvrtfinále	1	6
2010 /11	Benfica Lisabon	2. místo	4	semifinále	1	EL – semifinále	3	8
2011 /12	Benfica Lisabon	2. místo	4	osmifinále	0	LM – čtvrtfinále	3	7
2012 /13	Benfica Lisabon	2. místo	4	2. místo	2	EL – 2. místo	5	11
2013 /14	Benfica Lisabon	1. místo	5	1. místo	3	EL – 2. místo	5	13
2014 /15	Benfica Lisabon	1. místo	5	osmifinále	0	LM – skupina	0	5
	Celkem bodů		27		6		17	50

Tabulka 5 Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Jesuse

Jorge Jesus trénoval několik menších portugalských týmů v nižších soutěžích. Postupně se dostává do prvoligového Belenenses, se kterým hraje kvalifikaci do Poháru UEFA, kde ale vypadává s Bayernem Mnichov. Následující rok se už ale dostává až do osmifinále tohoto evropského poháru pod vedením Bragy. Těchto úspěchů si všimla Benfica, a tak začíná jeho úspěšné období u toho týmu.

V šesti sezónách strávených v Benfice zažil několik úspěchů. V portugalské lize se třikrát radoval ze zisku titulu a další tři sezóny skončil na druhém místě, vždy za Portem. V portugalském poháru si dvakrát zahrál finále a jednou z něj vyšel vítězně.

Jesus se s Benficou pravidelně účastnil Ligy mistrů. Pouze v ročníku 2011/2012 se mu ale podařilo postoupit do vyřazovací fáze této soutěže, kde došel až do čtvrtfinále. Neúspěch v Lize Mistrů nahrazovaly velmi dobré výsledky v Evropské lize. Tam totiž Benfica dvakrát skončila na druhém místě, když prohrála v normální hrací době s Chelsea a dokonce až na penalty se španělskou Sevillou. I v dalších ročnících končila Benfica daleko a dá se říct, že jí tato soutěž vyhovuje.

Hlavním důvodem Jesusovi úspěšnosti vidím v tom, že vedl právě Benfiku Lisabon. Portugalské týmy považují za takové přestupní stanice pro talentované jihoamerické fotbalisty. Myslím si, že se zde potkal opravdu s kvalitními fotbalisty, kteří již nastupují v těch nejlepších velkoklubech. Abych ale nepřičítal jeho dosažené úspěchy jenom hráčům i on má na nich velký vliv. Nebál se změnit styl hry do velmi ofenzivně laděné sestavy.

4.2 EFEKTIVITA PRÁCE TRENÉRŮ S KRÁTKODOBÝM ANGAŽMÁ

4.2.1 JOSÉ MOURINHO

Sezóna	Klub	Domácí liga	Počet bodů	Domácí pohár	Počet bodů	Evropské soutěže	Počet bodů	Celkem bodů
2009 /10	Inter Milán	1. místo	5	1. místo	3	LM – 1. místo	10	18
2010 /11	Real Madrid	2. místo	4	1. místo	3	LM – semifinále	6	13
2011 /12	Real Madrid	1. místo	5	čtvrtfinále	0	LM – semifinále	6	11
2012 /13	Real Madrid	2. místo	4	2. místo	2	LM – semifinále	6	12
2013 /14	Chelsea	3. místo	3	osmifinále	0	LM – semifinále	6	9
2014 /15	Chelsea	1. místo	5	R32	0	LM – osmifinále	1	6
	Celkem bodů		26		8		35	69

Tabulka 6 Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Mourinha

José Mourinho se stal velmi úspěšným trenérem. Prvních velkých úspěchů dosáhl s týmem FC Porto, kdy nejen vyhrál dvakrát portugalskou ligu, ale podařilo se mu vyhrát i Pohár UEFA (dnešní Evropská liga) a následně i Ligu Mistrů. Po té vedl londýnskou Chelsea, která startovala nový projekt pod vedením Romana Abramoviče. Mourinho udělal s Chelsea ze svého domácího stadionu neporazitelnou pevnost, když za celé tři sezóny zde ani jednou neprohrál. V anglické Premier League získával úspěchy, ale na evropské scéně se jim nedařilo dosáhnout většího úspěchu. Proto byl Mourinho propuštěn. Následně se

ujímá italského Interu Milán.

Můžeme vidět, že Mourinho měl dobré výsledky. S každým týmem, který vedl dokázal vyhrát domácí ligu, a když nevyhrál umístil se dvakrát na druhém a jednou na třetím místě. Označil bych ho za specialistu na pohárové zápasy. S Interem Milán dokázal vyhrát Ligu mistrů a následující čtyři ročníky se vždy probojoval až do semifinále (3x Real Madrid, 1x Chelsea). V poslední sezóně se mu v tomto pohledu nedařilo, když vypadl již v osmifinále, kde nestačil na francouzský PSG. Mourinho chtěl vždy získávat trofeje, a proto i v domácích pohárech nasazoval silné sestavy. Podařilo se mu vyhrát španělský i italský pohár.

Jako jeden z hlavních důvodů úspěšnosti Mourinha vidím, že je to člověk, který si jde za svým cílem, ať to stojí, co to stojí. Chce vyhrávat za každou cenu, což dokázal svými taktikami několikrát. Neuvěřitelné výsledky, kterých dosahuje, mu nikdo nevezme. Přesto jsem toho názoru, že aby patřil mezi nejlepší fotbalové trenéry, musel by změnit své chování. Snad v každém týmu, kde působil měl nějaké rozepře a krásný příklad zde mohu uvést to, co se stalo při jeho působení v Realu Madrid. Nelíbilo se mi, že si chtěl dokázat svoji nadřazenost a autoritu takovým způsobem jakým to udělal. Začal mít problém s hrajícími legendami tohoto klubu a vyústilo to v ignorování a nenasazování dlouholetého kapitána Ikeru Casillase. To považuji za hlavní důvod proč Casillas později tento klub opustil. Díky jeho povaze a odhodlání vyhrát vše co se dá, si myslím, že je jeden z důvodů, proč tak často mění kluby, které vede.

4.2.2 CARLO ANCELOTTI

Sezóna	Klub	Domácí liga	Počet bodů	Domácí pohár	Počet bodů	Evropské soutěže	Počet bodů	Celkem bodů
2009 /10	Chelsea	1. místo	5	1. místo	3	LM – osmifinále	1	9
2010 /11	Chelsea	2. místo	4	R32	0	LM – čtvrtfinále	3	7
2011 /12	PSG	2. místo	4	osmifinále	0	EL – skupina	0	4
2012 /13	PSG	1. místo	5	čtvrtfinále	0	LM – čtvrtfinále	3	8
2013 /14	Real Madrid	3. místo	3	1. místo	3	LM – 1. místo	10	16
2014 /15	Real Madrid	2. místo	4	osmifinále	0	LM – semifinále	6	10
	Celkem bodů		25		6		23	54

Tabulka 7 Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Ancelottiho

Carlo Ancelotti je trenér, který vedl za svoji kariéru několik evropských velkoklubů. Při trénování Juventusu se mu nepodařilo získat žádný titul a proto své úspěchy začal sbírat až s týmem AC Milán, se kterým dokonce dvakrát zvítězil v Lize Mistrů. To byl také jediný tým, ve kterém strávil více než dvě sezóny.

V domácích ligách vždy bojoval o titul. S Chelsea a PSG se mu podařilo i titul získat a v dalších sezónách skončil na druhém místě. Při trénování Realu Madrid se mu to ale nepodařilo a ukončil sezóny na druhém a třetím místě. Můžu ale konstatovat, že to příliš fanouškům Realu nevadilo, protože dosáhl mnohem většího úspěchu. Podařilo se mu totiž vyhrát Ligu Mistrů a získat La Décimu, což je označení pro desáté získání evropského poháru. Tento úspěch se ještě žádnému jinému týmu nepodařil, a proto byl Ancelotti velmi oblíbený. V jiných sezónách se probojoval se svými týmy do semifinále a dvakrát do čtvrtfinále Ligy mistrů. Také se mu podařilo získat anglický a španělský pohár.

Myslím si, že Ancelotti je momentálně úspěšný trenér, díky zkušenostem z mnoha angažmá z předních evropských fotbalových velkoklubů, které za svoji kariéru získal. Proto dokáže zkombinovat různé taktiky, které vyhovují danému týmu. Líbí se mi, že na rozdíl od Mourinha odchází ze svých klubů bez nějakých větších rozepří.

4.2.3 RAFAEL BENÍTEZ

Sezóna	Klub	Domácí liga	Počet bodů	Domácí pohár	Počet bodů	Evropské soutěže	Počet bodů	Celkem bodů
2008 /09	Liverpool	2. místo	4	R32	0	LM – čtvrtfinále	3	7
2009 /10	Liverpool	7. místo	0	R64	0	EL – semifinále	3	3
2010 /11	Inter Milán	X	0	X	0	X	0	0
2012 /13	Chelsea	3. místo	3	semifinále	1	EL – 1. místo	6	10
2013 /14	Neapol	3. místo	3	1. místo	3	EL – osmifinále	0	6
2014 /15	Neapol	5. místo	1	semifinále	1	EL – semifinále	3	5
	Celkem bodů		11		5		15	31

Tabulka 8 Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Beníteze

Benítez je další světoznámý trenér. Svůj první větší úspěch získává s Valencií, se kterou vyhrává double a poté odchází do Anglie, aby vedl FC Liverpool. Toto angažmá mohu považovat za jeho nejúspěšnější. Je to také jediný klub, který trénoval více jak tři roky. S tímto týmem se mu také podařilo vyhrát Ligu Mistrů, ikdyž ve finále prohrávali

už 3:0 s AC Milán. Tento úspěch slavili také čeští fotbalisté Vladimír Šmicer a Milan Baroš.

Ačkoliv tento trenér dosáhl velkých úspěchů, řekl bych, že v posledních sezónách se mu příliš nedaří. Ještě v sezóně 2008/2009 skončil v Premier League na druhém místě a ve čtvrtfinále Ligy mistrů. Po té ale nedokázal s žádným týmem vyhrát domácí ligu. V lize Mistrů nedokázal postoupit ze skupin a většinou končí až na třetím místě, které znamená postup do Evropské ligy. Tato soutěž se zdá, že mu vyhovuje, protože jí dokázal s londýnskou Chelsea vyhrát a s Liverpoolem a Neapolí došel až do semifinále.

Ačkoliv tento trenér patří taky mezi úspěšné trenéry, kteří trénují přední evropské kluby, nepovažuji ho za moc dobrého. Nelíbí se mi jeho styl práce, jakým způsobem si drží od svých hráčů odstup a hlavně si myslím, že týmy, které trénuje, jsou svázané příliš jeho podrobnou taktikou, což má opačný efekt chaosu.

4.2.4 ROBERTO MANCINI

Sezóna	Klub	Domácí liga	Počet bodů	Domácí pohár	Počet bodů	Evropské soutěže	Počet bodů	Celkem bodů
2009 /10	Manchester City	5. místo	1	osmifinále	0	X	0	1
2010 /11	Manchester City	3. místo	3	1. místo	3	EL – osmifinále	0	6
2011 /12	Manchester City	1. místo	5	R64	0	EL – osmifinále	0	5
2012 /13	Manchester City	2. místo	4	2. místo	2	LM – skupina	0	6
2013 /14	Galatasaray	2. místo	4	1. místo	3	LM – osmifinále	1	8
2014 /15	Inter Milán	8. místo	0	čtvrtfinále	0	X	0	0
	Celkem bodů		17		8		1	26

Tabulka 9 Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Manciniho

Roberto Mancini získává italské poháry při vedení Fiorentiny i Lazia, ale své první větší úspěchy prožívá při trénování Interu Milán. Při své druhé sezóně končí na druhém místě za Juventusem Turín, ale tomu je titul nakonec odebrán kvůli korupci, a titul tak získává právě Manciniho Inter. Následně získává titul i další dvě sezóny.

V posledních šesti sezónách dokázal získat titul z domácí ligy pouze jednou, a to s Manchesterem City v roce 2011/2012, když skončil před svým rivalem Manchesterem United pouze o skóre. Dále získal turecký a anglický pohár. Na evropské scéně se tomuto trenérovi příliš nedaří. S ambiciózním Manchesterem City se mu

nepodařilo postoupit ze skupiny Ligy mistrů, kdy jednou končí na čtvrtém místě a podruhé na třetím, ale stejně vypadává z osmifinále Evropské ligy. Paradoxně se mu podaří postoupit ze základní skupiny s tureckým týmem Galatasaray Istanbul, který tak postupuje na úkor italského Juventusu.

Manciniho úspěšnost je dle mého názoru založená na precizní obranné činnosti. Myslím si, že díky této taktice dokáže získat mnoho bodů, ale za cenu líbivého fotbalu. Mně osobně se jeho herní taktika bohužel nelíbí, protože v zápasech nepadá moc gólů.

4.3 KOMPARACE VÝSLEDKŮ EFEKTIVITY PRÁCE TRENÉRŮ

Pořadí	Trenér	Bodů
1	Ferguson	28
2	Jesus	27
3	Mourinho	26
4	Ancelotti	25
5	Klopp	19
6	Mancini	17
7	Wenger	15
8	Benítez	11

Tabulka 10 Pořadí v domácí lize¹

Pořadí	Skupina	Bodů
1	D	89
2	K	79

Tabulka 11 Skupinové pořadí v domácí lize

V porovnání úspěšnosti práce trenérů za posledních šest let jejich kariéry v domácích ligách byl nejúspěšnější A. Ferguson. Musím vyzdvihnout, že se mu dařilo umisťovat pravidelně na nejvyšších příčkách Premier League, dle mého názoru nejkonzervativnější ligy na světě. Myslím si, že je to zásluhou výborného smyslu pro taktiku a schopnosti začlenit mladé talentované hráče do již úspěšné sestavy. Také si dokázal udržet respekt a autoritu nad svými hvězdnými hráči. Na druhém místě je J. Jesus, který patří také do skupiny D, kterému se podařilo narušit nadvládu klubu FC Porto v portugalské lize. Na třetím místě skončil trenér ze skupiny K – J. Mourinho. Obdivuji, že dokázal vyhrát ligu se všemi třemi kluby, které trénoval. Velkou část úspěchu vidím v tom, že dokáže dokonale motivovat své hráče a díky svým výstupům zmírnit pozornost médií, která je upřena na jeho největší hvězdy. Také je to dáno jeho povahou a touhou vítězit za každou cenu.

¹ Žlutá barva – trenéři s dlouhodobým angažmá
Zelená barva – trenéři s krátkodobým angažmá

Z porovnání součtu bodů trenérů ze dvou skupin nám vycházejí lépe trenéři s dlouhodobým angažmá. Myslím si, že je to dáno především tím, že hrají stále tu samou ligu a již si zvykli na styl, který jim v dané lize přináší úspěchy. Také se střetávají s těmi samými protivníky a znají dobře jejich slabiny. Naopak trenéři ze skupiny K si musí zvykat na různé podmínky v jiných ligách. Každá liga je něčím specifická a tomu se musí přizpůsobit. Myslím si, že pokud se jim například daří vyhrávat s defenzivní taktikou v italské lize, neznamená to, že se jim bude s podobnou taktikou dařit i v lize španělské, kde se preferuje spíše ofenzivní fotbal.

Pořadí	Trenér	Bodů
1	Klopp	8
1	Mourinho	8
1	Mancini	8
4	Wenger	6
4	Jesus	6
4	Ancelotti	6
7	Benítez	5
8	Ferguson	5

Tabulka 12 Pořadí v domácím poháru²

Pořadí	Skupina	Bodů
1	K	27
2	D	25

Tabulka 13 Skupinové pořadí v domácím poháru

V porovnání úspěšnosti práce trenérů v domácím poháru byli nejméně úspěšní J. Klopp, J. Mourinho a R. Mancini, ačkoliv jsou rozdíly opravdu minimální. Oproti ostatním soutěžím se zde výrazně daří trenéru Mancinimu. Jako hlavní důvod vidím právě v tom, že se svými týmy vypadá v brzké fázi evropských soutěží a na rozdíl od svých konkurentů není tolik zápasově vyčerpán a může se lépe připravovat na lepší umístění v domácím poháru. Naopak v ostatních soutěžích se daří trenéru Fergusonovi, ale v tomto porovnání obsadil až poslední místo. I zde vidím spojitost s ostatními soutěžemi. Fergusonův Manchester United se probíjával pravidelně do těch nejpozdějších fází Ligy mistrů a do toho zároveň usiloval vždy o získání titulu Premier League. Kvůli náročnosti a plnému vyčerpání v pozdějších fázích sezóny, bych řekl, že získání domácího poháru nepovažoval za tak prestižní. To se projevilo v sestavách, kdy zde dával šanci hráčům,

² Žlutá barva – trenéři s dlouhodobým angažmá
Zelená barva – trenéři s krátkodobým angažmá

kteří nenastupovali pravidelně v základní sestavě a naopak plně vytížené hvězdy týmu dostali čas na odpočínutí.

Pořadí	Trenér	Bodů
1	Mourinho	35
2	Ferguson	30
3	Ancelotti	23
4	Jesus	17
5	Benítez	15
6	Klopp	12
7	Wenger	8
8	Mancini	1

Tabulka 14 Pořadí v evropských soutěžích³

Pořadí	Skupina	Bodů
1	K	74
2	D	67

Tabulka 15 Skupinové pořadí v evropských soutěžích

V porovnání úspěšností práce trenérů v evropských soutěžích jednoznačně dominovali J. Mourinho a A. Ferguson. Přestože ze svých posledních šesti sezón došel Ferguson hned třikrát do finále Ligy mistrů, umístil se až za svým konkurentem. Myslím si, že je to především kvůli „nevydařenému“ konci kariéry, kdy v předposlední sezóně bohužel nedokázal postoupit ze skupiny Ligy mistrů a následně vypadl v osmifinále Evropské ligy a ve své poslední sezóně na lavičce Manchesteru United vypadl již v osmifinále LM, což u něho nebývalo zvykem. Na rozdíl od něj Mourinho také jednou vypadl v osmifinále LM, ale v ostatních pěti sezónách došel vždy alespoň do semifinále tohoto poháru. Musím uznat kvality Mourinha, neboť v pohárových dvojzápasech se dokáže dokonale připravit na svého protivníka a zvolit taktiku, která mu ve většině případů přináší postup.

Při porovnání úspěšnosti součtu bodů dvou skupin v evropských soutěžích, vycházejí lépe trenéři s krátkodobým angažmá. Myslím si, že to je následek toho, že trenéři mají zkušenosti z více lig, což jim pomáhá přizpůsobit se soupeřům z různých zemí. Dalším důvodem může být i to, že pokud se trenérům v jednom týmu nedaří, změní své působiště a následně začínají od začátku s novým týmem, který je příchodem trenéra dokonale namotivován. Na rozdíl od toho trenéři s dlouhodobým angažmá musí čelit

³ Žlutá barva – trenéři s dlouhodobým angažmá
Zelená barva – trenéři s krátkodobým angažmá

herním krizím a po případné neúspěšné sezóně nezačínají s atmosférou a náladou hráčů od nuly, ale v mírném rozčarování.

Pořadí	Trenér	Bodů
1	Mourinho	69
2	Ferguson	63
3	Ancelotti	54
4	Jesus	50
5	Klopp	39
6	Benítez	31
7	Wenger	29
8	Mancini	26

Tabulka 16 Pořadí ve všech soutěžích⁴

Pořadí	Skupina	Bodů
1	D	181
2	K	180

Tabulka 17 Skupinové pořadí ve všech soutěžích

V celkovém pořadí vybraných trenérů se umístil nejlépe J. Mourinho (K), který vděčí za úspěch, dle mého názoru, především díky své touze vyhrávat a dokonale připravené taktice na každý zápas, kde pro výhru udělá prakticky cokoli (zdržování hry, hádky s rozhodčími, trenéry a hráči soupeře). Za ním se umístil reprezentant druhé skupiny Ferguson, který i ve svých posledních šesti sezónách dokázal být velmi úspěšný a musím dodat, že obdivuji to, že to bylo již po dvaceti velmi úspěšných letech v Manchesteru. Na pomyslné bronzové příčce skončil C. Ancelotti, a to především díky svému dvouletému působení v Realu Madrid, kde získal téměř polovinu dosažených bodů. Bodové hodnocení uzavírají R. Benítez, A. Wenger a R. Mancini. Zde přichází v úvahu otázka, zdali je trenér Wenger pořád užitečný pro trénování Arsenalu. I když hraje velmi pohledný fotbal, umísťuje se vždy na lepších pozicích všech soutěžích a nepotřebuje ohromné peněžní částky pro přestupy nových hráčů, je z tabulky patrné, že se svými výsledky zaostává v porovnání svých konkurentů. Jsem toho názoru, že pokud Arsenal chce začít získávat poháry, mělo by dojít k zásadní změně, a to buď v přestupové politice nebo na pozici trenéra.

Při sečtení bodů trenérů dle skupinového rozdělení docházíme k téměř stejnému výsledku. Dalo by se tedy říci, že nezáleží příliš na tom, zdali trenéři trénují dlouhodobě nebo krátkodobě jeden tým. S tím ale nesouhlasím, protože každá skupina trenérů

⁴ Žlutá barva – trenéři s dlouhodobým angažmá
Zelená barva – trenéři s krátkodobým angažmá

dominuje v jiné soutěži. Skupina D si drží převahu v domácích ligách a skupina K v evropských soutěžích. Myslím si, že je ale veliký rozdíl v atmosféře klubu. Trenéři D samozřejmě také zažívají různé rozepře a hádky v klubu, ale nedosahuje to takové míry jako u trenérů K, po kterých často zůstává psychicky rozebraný a rozhádaný tým.

Vím, že ligy, ve kterých vybraní trenéři působí, jsou rozdílné kvalitou, ale i tak věřím, dosažené výsledky mají hodnotu.

ZÁVĚR

Z výsledků komparace úspěšnosti práce trenérů vyplývá, že změna trenéra ne pokaždé znamená větší úspěch, což prokázala skutečnost, že v porovnání efektivity práce nedominovala žádná ze skupin.

Komparace výsledků vybraných fotbalových trenérů dosažených v posledních šesti sezónách jejich kariéry ukazuje, že trenéři, kteří prošli více kluby s krátkodobým angažmá jsou úspěšnější v evropských soutěžích, kde jasně dominoval především José Mourinho. Na mezinárodní scéně dosáhl také výborných výsledků C. Ancelotti, a to především díky svému angažmá ve španělském velkoklube Realu Madrid. Jedinou výjimkou z této skupiny se stal R. Mancini, kterému se nedaří dosáhnout lepších výsledků v evropských soutěžích a v mé tabulce skončil na posledním místě s pouhým jedním bodem. Naopak trenéři, kteří vydrželi spolupracovat s jedním týmem delší dobu jsou úspěšnější v domácích soutěžích. Nejlepších výsledků dosahoval A. Ferguson, který za posledních šest sezón jeho kariéry vyhrál titul čtyřikrát a další dvě sezóny skončil na druhém místě o bod za prvním týmem, respektive s horším skóre. Na druhém místě skončil J. Jesus. Ačkoliv dle mého názoru není portugalská liga tak kvalitní jako třeba anglická, povedlo se Jesusovi přerušit nadvládu klubu FC Porto a z Benfiky Lisabon udělat více než konkurence schopný tým.

Na základě analýzy, získané ze studií literatury, si myslím, že trenéři s dlouhodobým působením u týmu si dokáží lépe udržet atmosféru v týmu a nedochází tak často ke sporům a konfliktům s hráči, či vedením daného klubu. Ačkoliv se v sezóně 2014/2015 trenéru Kloppovi moc nedařilo, nevznikali žádné větší rozepře a vedení Borussia Dortmund ho plně podporovalo. Kdežto v týmech, které ukončí s trenérem spolupráci po krátké době panuje spíše zklamání z neúspěchu, které přináší i konflikty mezi sebou navzájem. Zde uvedu působení J. Mourinha v Realu Madrid. Jeho tři sezóny bych hodnotil výsledkově úspěšné, když se mu podařilo zvítězit ve španělské lize i poháru a pokaždé se dostal až do semifinále Ligy mistrů. Nicméně po jeho odchodu byl z Realu velmi rozkouskovaný tým a atmosféra byla velmi napjatá. Odnášel to například dlouholetý kapitán Iker Casillas, který se musel spokojit pouze s lavičkou náhradníků. Údajně i byli někteří hráči za prezidentem klubu, že pokud neodejde Mourinho, odejdou z klubu sami.

Je zřejmé, že fotbal v dnešní době je hodně medializován a hlavně jsou do něho vkládány obrovské peněžní částky. Ačkoliv každý klub chce okamžitě vyhrávat tituly a poháry, myslím si, že by měli spolupracovat s úspěšnými trenéry déle než jednu,

dvě sezóny. Trenérům může trvat si zvyknout na odlišnosti v jiných ligách a především v daných týmech a také hráčům trvá než si zvyknou na taktiku, kterou trenér vyžaduje. Proto by měli trenéři dostávat více času na zrealizování své práce. Samozřejmě to jenom pod podmínkou, že herní projev se zlepšuje a má nějaký potenciál. Na druhou stranu by klub neměl váhat s případným propuštěním trenéra, který po dlouhodobé spolupráci nevykazuje zlepšení a ambice na vyšší příčky. V případě Wengera, který u týmu strávil dvacet sezón, si myslím, že už nemá co nového týmu nabídnout a po několika neúspěšných sezónách by měla přijít změna na postu trenéra, který by dokázal vnést do hry něco nového.

RESUMÉ

V dnešní době dochází k časté výměně trenérů. Každý přední evropský fotbalový klub má ambice na získání pohárů a titulů, a po každém menším neúspěchu je žádaná změna, a to nejčastěji na postu trenéra.

Cílem bakalářské práce bylo charakterizovat osm vybraných fotbalových trenérů, kteří byli rozděleni do dvou skupin, kdy kritériem bylo jejich dlouhodobé, či krátkodobé angažmá v předních evropských klubech a následně komparovat jejich úspěšnost za posledních šest sezón jejich kariéry.

Bylo zjištěno, že trenéři s dlouhodobým angažmá jsou úspěšnější v domácí lize a trenéři s krátkodobým angažmá v evropských soutěžích.

There are currently too much exchanges of the coaches. Every top European football club has pretensions to win trophies and titles. After minor succession of failures is most often change at coaches position.

The aim of this Bachelor's thesis was to characterize eight selected professional football coaches, divided into two groups. The criterion was their long-term or short-term engagement in the top European football clubs and then to compare their success in the last six seasons of their career.

It has been found that coaches with long-term engagement are more successful in the domestic league and coaches with short-term in the European competitions.

SEZNAM LITERATURY

1. BUZEK, Mario. *Trenér fotbalu „A“ UEFA licence*. Praha: Olympia, 2007, 324 s. ISBN: 978-80-7376-032-8
2. FERGUSON, Alex. *Alex Ferguson: Můj příběh*. Praha: Mladá fronta, 2014, 392 s. ISBN: 978-80-204-3253-7
3. KELLY, Ciarran. *Jose Mourinho - život a názory charismatického kouče*. Praha: Mladá fronta, 2014, 296 s. ISBN: 978-80-204-3362-6
4. MARTENS, Rainer. *Úspěšný trenér*. Praha: Grada, 2006, 504 s. ISBN: 80-247-1011-0
5. PERIČ, Tomáš a DOVALIL, Josef. *Sportovní trénink*. Praha: Grada, 2010, 158 s. ISBN: 978-80-247-2118-7
6. SVOBODA, Bohumil. *Pedagogika sportu*. Praha: Karolinum, 2005, 250 s. ISBN: 80-246-0156-7
7. VOTÍK, Jaromír. *Trenér fotbalu „B“ UEFA licence*. Praha: Olympia, 2005, 264 s. ISBN: 80-7033-921-7
8. VÁZLER, Martin. *Komparace vybraných profesionálních fotbalových klubů z hlediska jejich přestupové filozofie*. Plzeň: ZČU, bakalářská práce. 2013

Elektronické zdroje:

9. Alex Ferguson. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Alex_Ferguson
10. Arsène Wenger. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Arsene_Wenger

11. Jorge Jesus. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Jorge_Jesus
12. José Mourinho. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/José_Mourinho
13. Carlo Ancelotti. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Carlo_Ancelotti
14. Rafael Benítez. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Rafael_Benitez
15. Roberto Mancini. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://en.wikipedia.org/wiki/Roberto_Mancini
16. Jürgen Klopp. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: https://de.wikipedia.org/wiki/Jurgen_Klopp
17. Klopp do Liverpoolu. In: *Fotbalportal* [online]. 2014- [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.fotbalportal.cz/nemecko/1-bundesliga/43703-klopp-do-liverpoolu-byvaly-kouc-dortmundu-vyhlyzi-angazma-v-anglii>
18. Příběh hvězdy. In: *Fotbaljinak* [online]. 2013 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://fotbaljinak.cz/2693-pribeh-nejvetsi-hvezdy-dortmundu-pribeh-jurgena-kloppa/>
19. Benfica. In: *Zonalmarking* [online]. 2010 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.zonalmarking.net/2010/03/02/benfica-the-most-attactive-side-in-europe/>
20. Top 10. In: *Forzaitalianfootball* [online]. 2011 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://forzaitalianfootball.com/2011/07/top-10-italian-1990s-fantasisti/>

21. Mancini. In: *Telegraph* [online]. 2001 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.telegraph.co.uk/sport/football/teams/leicester-city/2998910/Mancini-leaves-Leicester.html>
22. Mourinho set to replace ousted Mancini at Inter. In: *Theguardian* [online]. 2008 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/football/2008/may/28/2>
23. Manchester City need to start being boring again, says Roberto Mancini. In: *Theguardian* [online]. 2011 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.theguardian.com/football/2011/feb/04/roberto-mancini-manchester-city>
24. Inter Milan sack manager Rafael Benitez. In: *Bbc* [online]. 2010 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/europe/9302348.stm>
25. Spása menom Benítez? In: *Smag* [online]. 2016 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://smag.cz/fotbal/spasa-menom-benitez/>
26. Carlo Ancelotti. In: *Sportyonline* [online]. 2016 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.sportyonline.cz/je-carlo-ancelotti-vhodnym-trenerem-pro-bayern/>
27. Sir Alex Ferguson 25 years: 'You can't win anything with kids'. In: *Bbc* [online]. 2011 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.bbc.com/sport/football/15527986>
28. Profesionální fotbal. In: *Topfotbal* [online]. 2013 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.top-fotbal.cz/profesionalni-fotbal/jak-alex-ferguson-udelal-z-manchesteru-united-viteznou-firmu/>
29. What makes Mourinho tick? In: *Bbc* [online]. 2010 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://news.bbc.co.uk/sport2/hi/football/europe/8693118.stm>
30. UEFA Champions League. In: *Www.uefa.com* [online]. 2007-2015 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefachampionsleague/index.html>
31. UEFA Europa League. In: *Www.uefa.com* [online]. 2007-2015 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.uefa.com/uefaeuropaleague/index.html>

32. *Liga.cz: vše pro kurzové sázení* [online]. 2007-2015 [cit. 2016-04-14] Dostupné z: <http://www.liga.cz/>

33. *Eurofotbal.cz: specialista na evropský fotbal* [online]. 2007-2015 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.eurofotbal.cz/>

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1	Bodování úspěšnosti	24
Tabulka 2	Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Ferguson	25
Tabulka 3	Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Wengera	26
Tabulka 4	Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Kloppa	27
Tabulka 5	Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Jesuse	28
Tabulka 6	Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Mourinho	29
Tabulka 7	Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Ancelottiho	30
Tabulka 8	Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Beníteze	31
Tabulka 9	Hodnocení úspěšnosti práce trenéra Manciniho	32
Tabulka 10	Pořadí v domácí lize	33
Tabulka 11	Skupinové pořadí v domácí lize	33
Tabulka 12	Pořadí v domácím poháru	34
Tabulka 13	Skupinové pořadí v domácím poháru	34
Tabulka 14	Pořadí v evropských soutěžích	35
Tabulka 15	Skupinové pořadí v evropských soutěžích	35
Tabulka 16	Pořadí ve všech soutěžích	36
Tabulka 17	Skupinové pořadí ve všech soutěžích	36

